

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Prasības iesniegšana Tiesā](#) > [Juridiskā Palīdzība](#) > Germany

Juridiskā palīdzība

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ar kādām izmaksām ir saistīta tiesvedība un kurš tās parasti sedz?

Ja jūs konsultē un pārstāv advokāts, viņam ir tiesības uz atlīdzību par paveikto darbu, un šīs atlīdzības apmērs lielā mērā ir atkarīgs no lietas prasījuma vērtības. Ja jautājumu risina tiesā, rodas arī tiesas izdevumi. Tie ietver ne tikai tiesas maksas un nodevas, bet arī izmaksas, kas pusei, kurai nepieciešama juridiskā palīdzība, ir jāsedz, lai izpildītu tiesas pieprasītu darbību, vai kas ir nepieciešami, lai pienācīgi vērstos tiesā vai pienācīgi aizstāvētos. Pusei, kurai nav vajadzīga juridiskā palīdzība, parasti pašai būtu jāsedz šīs izmaksas. Ja tiesa lemj par labu minētajai pusei, izmaksas atlīdzina pretējā puse.

2 Kas ir juridiskā palīdzība?

Vācijā izšķir konsultatīvo palīdzību (*Beratungshilfe*) un juridisko palīdzību (*Prozesskostenhilfe*).

Palīdzību, kas sastāv no juridiskajām konsultācijām un pārstāvības ārpus tiesas procesa (konsultatīvā palīdzība), sniedz grūtībās esošām personām saskaņā ar Likumu par juridisko konsultāciju sniegšanu personām ar zemiem ienākumiem un šo personu pārstāvēšanu (*Gesetz über Rechtsberatung und Vertretung für Bürger mit geringem Einkommen (Beratungshilfegesetz)*).

Lai varētu iesaistīties tiesvedībā, grūtībās esošas personas saņem juridisko palīdzību saskaņā ar noteikumiem, kas reglamentē juridisko palīdzību.

3 Kādi ir juridiskās palīdzības piešķiršanas nosacījumi?

Konsultatīvo palīdzību vai juridisko palīdzību piešķir, ja persona, kam vajadzīgi juridiskie pakalpojumi, nespēj sameklēt nepieciešamos līdzekļus personīgu un finansiālu apstākļu (grūtību) dēļ un tai nav citu pamatotu iespēju saņemt palīdzību (piem., juridisko izdevumu apdrošināšana, konsultācijas no īrnieku apvienības vai arodbiedrības utt.).

Turklāt plānotā personas tiesību aizsardzības darbība nevar būt maznozīmīga. Ja ir piešķirta juridiskā palīdzība, jābūt arī pietiekamām izredzēm, ka paredzētās prasības vai aizstāvības iznākums būs sekmīgs. Lai tiesa varētu pieņemt pozitīvu lēmumu par juridiskās palīdzības pieteikumu, tai, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja faktu izklāstu un pieejamajiem dokumentiem, jābūt nonākušai pie uzskata, ka pieteikuma iesniedzēja tiesiskā nostāja ir pareiza vai ka to vismaz iespējams aizstāvēt, un attiecībā uz faktiem tai jābūt pārliecinātai, ka pieteikuma iesniedzējs spēs sniegt pierādījumus. Ja juridiskās prasības ir izpildītas, attiecīgajai personai ir tiesības uz konsultatīvo palīdzību vai juridisko palīdzību.

4 Vai juridisko palīdzību piešķir visu veidu tiesvedībā?

Vācijā izšķir konsultatīvo palīdzību un juridisko palīdzību (sk. 2. jautājumu iepriekš tekstā).

Konsultatīvo palīdzību (kas ietver konsultācijas un vajadzības gadījumā arī pārstāvību) piešķir ar civiltiesībām,

tostarp darba, administratīvajām, konstitucionālajām un sociālajām tiesībām, saistītos jautājumos. Ar krimināltiesībām un administratīvo pārkāpumu tiesībām saistītos jautājumos sniedz tikai konsultācijas. Jautājumos, kam jāpiemēro citu valstu tiesības, konsultatīvo palīdzību sniedz, ja lietas fakti ir saistīti ar Vāciju. Ar nodokļu tiesībām saistītās lietās konsultatīvo palīdzību nesniedz.

Juridisko palīdzību sniedz visu veidu procedūrās, kas saistītas ar civiltiesiskiem strīdiem, bezstrīdus procedūrās un tiesvedībā darba, administratīvajā, sociālajā vai nodokļu tiesā (*Arbeitsgericht, Verwaltungsgericht, Sozialgericht* vai *Finanzgericht*). Atbildētāji kriminālprocesā un parādnieki maksātnespējas procedūrā juridisko palīdzību nesaņem. Noteikumos par tiesas ieceltiem aizstāvības advokātiem ir izsmeļoši īpaši noteikumi par atbildētājiem kriminālprocesā. Parādniekiem maksātnespējas procedūrā var tikt atlikts procedūras izmaksu segšanas termiņš, ja viņi papildus maksātnespējas pieteikumam ir iesnieguši pieteikumu par atbrīvošanu no atlikušā parāda. Reaģējot uz atsevišķu pieteikumu, parādnieka izvēli attiecībā uz advokātu, kas nodrošinās pārstāvību, nosaka maksātnespējas tiesa gadījumos, kad advokāta pārstāvība šķiet nepieciešama.

5 Vai nepieciešamības gadījumā ir īpaša procedūra?

Tādu īpašu procedūru nav, pastāvošās iespējas saņemt konsultatīvo palīdzību un juridisko palīdzību var izmantot arī steidzamās lietās.

6 Kur ir atrodama juridiskās palīdzības pieteikuma veidlapa?

Konsultatīvās palīdzības un juridiskās palīdzības pieteikuma veidlapas var saņemt no vietējām tiesām (*Amtsgerichten*) un advokātiem.

7 Kādi dokumenti jāiesniedz kopā ar juridiskās palīdzības pieteikuma veidlapu?

Nepieciešamā informācija par ienākumiem ir ticami jāpierāda, iesniedzot attiecīgus dokumentus (piem., darba samaksas aprēķinu vai — ja persona ir pašnodarbināta — pēdējo nodokļu aprēķinu).

8 Kur ir jāiesniedz juridiskās palīdzības pieteikuma veidlapa?

Vācijā izšķir konsultatīvo palīdzību un juridisko palīdzību (sk. 2. jautājumu iepriekš tekstā).

Konsultatīvās palīdzības pieteikumu iesniedz vietējā tiesā, kuras apgabalā atrodas juridisko pakalpojumu lūdzēja galvenais juridiskais domicils (dzīvesvieta). Ja minētajai personai nav galvenā juridiskā domicila Vācijā, kompetentā tiesa ir tā vietējā tiesa, kuras apgabalā ir radusies vajadzība pēc konsultatīvās palīdzības. Pēc šāda veida palīdzības ir iespējams vērsties arī tieši pie advokāta. Tādā gadījumā nepieciešamais pieteikums vietējā tiesā ir jāiesniedz pēc tam četru nedēļu laikā.

Juridiskās palīdzības pieteikums ir jāiesniedz tajā tiesā, kurā notiek vai notiks tiesvedība, saistībā ar ko tiek lūgta šī palīdzība. Šī tiesa (un nevis, piemēram, sociālās palīdzības iestāde) izskata pieteikumu un nolemj, vai prasības, kas ir noteiktas juridiskās palīdzības piešķiršanai, ir izpildītas.

9 Kā es varu noskaidrot, vai man ir tiesības saņemt juridisko palīdzību?

Informāciju par konsultatīvo palīdzību un juridisko palīdzību var saņemt no vietējām tiesām un advokātiem.

10 Kas man būtu jādara, ja man ir tiesības saņemt juridisko palīdzību?

Ja jums ir tiesības uz konsultatīvo palīdzību vai juridisko palīdzību, jums jāaizpilda attiecīgā veidlapa, tai jāpievieno nepieciešamie dokumenti un tā jāiesniedz 8. punktā minētajai struktūrai.

11 Kurš izraugās manu advokātu, ja man ir tiesības saņemt juridisko

palīdzību?

Vācijā izšķir konsultatīvo palīdzību un juridisko palīdzību (sk. 2. jautājumu iepriekš tekstā).

Persona, kas vēlas saņemt juridiskos pakalpojumus, var saņemt konsultatīvo palīdzību no pašas izvēlēta advokāta. Federālajās zemēs Brēmenē un Hamburgā konsultatīvo palīdzību sniedz ar valsts juridisko konsultāciju centru starpniecību. Advokātiem ir pienākums sniegt konsultatīvo palīdzību; šāda veida juridiskās palīdzības pieprasījumu var noraidīt tikai īpašos gadījumos svarīgu iemeslu dēļ.

Brīvi izvēlēties advokātu jūs varat arī tad, ja jums vajadzīga juridiskā palīdzība. Prasītājam jāizvēlas advokāts, kurš ir pilnvarots viņu pārstāvēt tiesā. Tiesas priekšsēdētājs izraugās un ieceļ advokātu tikai tad, ja attiecīgā puse nevar atrast advokātu, kas būtu gatavs viņu pārstāvēt.

12 Vai juridiskā palīdzība sedz visas tiesvedības izmaksas?

Vācijā izšķir konsultatīvo palīdzību un juridisko palīdzību (sk. 2. jautājumu iepriekš tekstā).

Advokātam ir tiesības saņemt maksu 15 EUR apmērā no personas, kuru viņš konsultē saistībā ar konsultatīvās palīdzības sniegšanu, bet atkarībā no attiecīgās personas situācijas no šīs maksas var arī atbrīvot. Šim noteikumam neatbilstīgas vienošanās par atlīdzību nav spēkā. Atlikušo atlīdzības daļu advokāts saņem no valsts kases.

Ja tiek sniegta juridiskā palīdzība, tiek segtas visas tiesvedības izmaksas, izņemot prasītāja izdevumus, kas nav bijuši vajadzīgi viņa tiesību aizstāvēšanai. Personai, kam nepieciešama juridiskā palīdzība, nav jāsedz nekādas citas izmaksas.

13 Kurš sedz pārējās izmaksas, ja man ir tiesības saņemt tikai ierobežotu juridisko palīdzību?

Ja prasības juridiskās palīdzības saņemšanai ir izpildītas, prasītājam nav jāsedz nekādas citas izmaksas. Juridiskās palīdzības piešķiršana nozīmē, ka tiek segtas visas tiesvedībai nepieciešamās izmaksas. Tomēr, ja prasītājs ir finansiāli spējīgs daļu savu ienākumu novirzīt tiesvedības izmaksu segšanai, viņam ir pienākums pilnībā vai daļēji atmaksāt attiecīgo summu, veicot maksājumus pa daļām valsts kasei, kura segusi šīs izmaksas. Personīgos un finansiālos apstākļus var pārskatīt līdz četrus gadus ilgā laikā pēc tiesvedības beigām, un var tikt pieņemts rīkojums par atmaksu pa daļām vai pielāgotas veicamo maksājumu summas. Ja atmaksu veic pa daļām, to maksimāli pieļaujamais skaits ir 48.

Iespējams, ka juridiskā palīdzība nesegs visas tiesvedības izmaksas ("daļēja juridiskā palīdzība"). Tādos gadījumos juridisko palīdzību izmanto tikai tai tiesvedības daļai, kurai tā piešķirta.

14 Vai juridiskā palīdzība attiecas arī uz pārsūdzībām?

Ja tiek piešķirta juridiskā palīdzība, tas nenozīmē, ka tā automātiski tiks sniegta arī saistībā ar apelācijas sūdzībām. Tā beidzas līdz ar tās tiesas galīgo lēmumu, kurā notikusi tiesvedība. Taču saistībā ar apelācijas tiesvedību var atkārtoti pieteikties juridiskajai palīdzībai. Apelācijas tiesa izvērtēs, vai pusei joprojām ir vajadzīga palīdzība un vai apelācija nav maznozīmīga, un vai ir izredzes, ka tā būs sekmīga. Izvērtējumu nolūkā noteikt, vai apelācija būs sekmīga vai maznozīmīga, neveic, ja otra puse ir iesniegusi apelāciju. Ja šīs prasības ir izpildītas, prasītājam ir tiesības saņemt juridisko palīdzību.

15 Vai juridisko palīdzību var atsaukt pirms tiesvedības pabeigšanas (vai arī anulēt pēc tiesvedības pabeigšanas)?

Vācijā izšķir konsultatīvo palīdzību un juridisko palīdzību (sk. 2. jautājumu iepriekš tekstā).

Konsultatīvo palīdzību var atsaukt, ja tā piešķirta, pamatojoties uz nepatiesu informāciju, ko sniegusi puse, kura vēlējies saņemt juridiskos pakalpojumus.

Juridisko palīdzību var atsaukt tikai šādos gadījumos:

1. ja palīdzība tika iegūta ar viltu, izmantojot nepareizu informāciju par strīdu;
2. ja tika sniegta nepareiza informācija, lai izpildītu subjektīvās prasības, kas noteiktas palīdzības piešķiršanai, un netika iesniegtas nepieciešamās deklarācijas;
3. ja norādītie personīgie un finansiālie apstākļi juridiskās palīdzības piešķiršanai nav spēkā;
4. ja persona kavē summas daļu maksājumus vai
5. ja persona nav paziņojusi par būtiskiem uzlabojumiem ienākumos vai citiem finansiāliem apstākļiem, vai nav paziņojusi jaunu adresi.

16 Vai es varu apstrīdēt atteikumu piešķirt juridisko palīdzību?

Vācijā izšķir konsultatīvo palīdzību un juridisko palīdzību (sk. 2. jautājumu iepriekš tekstā).

Var iesniegt nekavējoties iesniedzamu sūdzību (*sofortige Beschwerde*) pret vietējās tiesas lēmumu, ar ko tiesa noraidījusi konsultatīvās palīdzības pieteikumu.

Ja tiek noraidīts juridiskās palīdzības pieteikums, pieteikuma iesniedzējs var viena mēneša laikā iesniegt nekavējoties iesniedzamu sūdzību pret attiecīgo tiesas lēmumu, ja strīda priekšmeta vērtība pamatlietā pārsniedz 600 EUR. Ja strīda priekšmeta vērtība pamatlietā nepārsniedz 600 EUR, juridiskās palīdzības atteikumu apstrīdēt drīkst tikai tad, ja tiesa ir noraidījusi juridiskās palīdzības piešķiršanu, vienīgi pamatojoties uz prasību saistībā ar personīgajiem un finansiālajiem apstākļiem.

17 Vai juridiskās palīdzības pieprasīšana aptur noilguma termiņu?

Juridiskās palīdzības pieteikuma iesniegšana aptur noilgumu prasījumam, kuru konkrētajā tiesvedībā vēlas konstatēt vai izpildīt un attiecībā uz kuru tiek lūgta juridiskā palīdzība. Tas nozīmē, ka noilguma termiņa apturēšanas laiks netiek iekļauts noilguma termiņā. Termiņa apturēšana ir pieteikuma iesniegšanas sekas tikai tad, ja juridiskās palīdzības pieteikums ir uzreiz paziņots pretējai pusei. Vēlākas paziņošanas gadījumā noilguma termiņš netiek apturēts līdz dienai, kad par juridiskās palīdzības pieteikumu ir paziņots pretējai pusei.

Find out more on

https://www.bmj.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Beratungs_PKH.html

 Lapa atjaunināta: 07/08/2025

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.